

23. Saifnazarov I., Saifnazarova F. Yozhlar va oila-Vatan tayanchi -Toshkent: "Ta'lim nashriyoti" MChJ, 2018. -132 b.	24. Temur tuzuklari. Kitobni nashiga tayyorlochgi Jumaboy Raximov. - Toshkent: Shodlik nashriyoti, 2018.	25. O'zbekiston falfasasi tarixi. Aliqulov X. Mas'ul muharrir, mualliflar jamoasi. Toshkent: Noshir, 2013.	26. Xudoiberganov R. O'lim va barhayotlikning falsafiy metodologik tahlili. Toshkent: O'zbekistan, 2017.	27. Sharipov M. Matrig. -Toshkent: 2003.	28. Yassaviy Xoja Asmat. Devoni xikmat. -Toshkent: Navruz, 2018.	29. Shermuhammedova N.A. Borchiq va noyjanish falsafasi. -Toshkent: Noshir, 2016.	30. Shermuhammedova N.A. Inson falsafasi. Toshkent: Noshir, 2016.	31. Shermuhammedova N.A Diniy fanatizm fenomeni. inson falsafasi. Toshkent: Noshir. 2016. 314-499 belar.	32. Shermuhammedova N.A. Falsafa -Toshkent: Noshir. 2012. 1207 b.
Internet saytlari:									
1. www.zivonet.uz									
2. www.ahilosopiy.tj									
7. Qarshi muhandislik-ijtisodiyot institutida ishlab chiqilgan va tasicqlangan.									
8. Fan /modul uchun ma'sullar:									
B.Axmendov – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi mudiri. Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd) G.A.Ochillova – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dosentni, falsafa fanlari nointzodi N.R.Ochillova – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dosentni, ilesfa fanlari nomzodi R.R.Rustamov – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dosentni, Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd) S.Ibragimov – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi katta o'qituvchisi M.M.Mamasoliev – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi katta o'qituvchisi I.Bo'riyev – QarMII "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi assistenti									
9. Taqrizchilar:									
B.N.Omonov – QDU huzuridagi Shahrisabz Pedagogika instituti dosentni, Falsafa fanlari doktori S.X.Murtozova - QarMII "O'zbekiston tarixi" kafedrasi dosentni, Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd)									

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK- IJTISODIYOT INSTITUTI

"IJTIMOY FANLAR" KAFEDRASI

"TASDIQLAYMAN"
O'squv ishlari bo'yicha prorektor
O.N.Boyorov

"FALSAFA"
FANIDAN ISHCHI DASTURI (SHI LABUS)

Ro'yxtatga olindi:
№ 294/28
2022 yil 28.08.2022 y

Bilim sohasi:

- 100 000 – Ta'lim
- 400 000 – Biznes, boshqaruva haqqi
- 500 000 – Tabiiy fanlar, matematika va statistika
- 700 000 – Muhandislik, ishllov berish va qurilish sohalari
- 1000 000 – Xizmatlar

Ta'lim sohasi:

- 110 000 – Ta'lim
- 410 000 – Biznes va boshqaruva
- 520 000 – Atnof mulfut
- 710 000 – Muhandislik ishi
- 730 000 – Arxitektura va qurilish
- 1040 000 – Transport xizmatlari

Ta'lim yo'nalishi:

- 60410100 - Buxgalteriya hisobi va audit
- 60410500 - Bank ishi va audit
- 60410400 - Moliyaviy texnologiyalar
- 60722500 - Geodeziya, kartografiya va kadastr
- 60710100 - Kimyovery texnologiya
- 60712500 - Transport vositalari muhandisligi
- 60730500 - Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini loyihalashtirish va ekspluatatsiyasi
- 60112400 - Professional ta'lim (yo'nalishlar bo'yicha)
- 60721600 - Foydali qozilma konlari geologiyasi va qidiruv razvedkasi (kon turlari bo'yicha)
- 60710400 - Ekologiya va atrof-mulfut muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
- 61020200 - Melnat muhofazasi va texnika xavfsizligi (tarmoqlar bo'yicha)
- 60730300 - Qurilish muhandisligi: bino va inshootlar qurilishi
- 60721800 - Neft va gaz ishi
- 60720700 - Teknologik mashinalar va jihozlur
- 60711000 - Muqobil energiya manbalari
- 60710500 - Energetika
- 60710600 - Elektr energetikasi
- 60712400 - Avtomobilsozlik va traktorsozlik
- 60711300 - Metrologiya, standartlashtirish, mahsulot sifai menejmenti
- 60710900 - Energiya tejamkortigi va energoaudit
- 60711400 - Teknologik jarayonlari va ishlab chiqarishini automatshirish va boshqarish

Qarshi - 2022 y

		Biosfera va Noosfera xaqidagi ta'llimotlar. Tabiatga oid koevolyutson va invayromental nazarivalar.
		5. Falsatada shakllarish, o'zgarish, rivojanish umumiy qonunlari va kategoriyalari.
		Mavzu: Bilish nazariyasi.
		1. Bilishning mazmuni va moxiyat. Bilimning asosiy turlari va shakllari.
		2. Hissiy, empirik, nazary, maniqiy va intuitiv bilish darajalarini o'zaro aloqasi va farqi.
		3. Haqidatning asosiy shakllari va kontsepsiylari. Haqidat, amaliyot va faoliyatning mutanosibligi. Haqiqatea erishishda tushunish va tushuntirish dialektikasi.
		4. Bilish metodologiyasi. Metodlarning tasnifi. Hozirgi zamон metodologiyasi. Tizim, tizimli yondashuv, tizimli taxtil tushunchalarining o'zaro aloqasi va farki. Tizim dinamikasi.
		Mavzu: Mantiq.
		1. Tafakkur maniqiy fikrlash asosi. Tushuncha, xukm va xulosaning fikr teranligini ta'minlashdagi roli.
		2. Mantiq qonunlari. (Dialektik mantiq. Formal mantiq. Matematik mantiq.)
		3. Tafakkur va tili mutanosibligi.
		4. Isbotlash va rad qilishda dalilarning o'mi. Argumentlash (dalilash)ning maniqiy xulosasi chiqarishdagi ahamiyati.
		Mavzu: Jamiyat va inson falsafasi
		1. Jamiyat tushunchasining mohiyati va rivojlanish bosqichlari.
		2. Tarixning mazmuni, yo'nalishlari va kontsepsiylari.
		3. Tsivilizatsiya tushunchasi va uning tiplari. Madaniyat va tsivilizatsiya mutanosibligi. Ommaviy madaniyating shakllanish tarixi va hozirgi davrdagi shakllari.
		5.
		4. Jamiyat, rivojda tl. Ong, va tafakkur imkoniyatlari. Ongning tabiatni, strukturasi va funksiyalari. Onglik va ongsizlik dialektikasi.
		5. Falsafiy antropologiya va etiologiyaning uygunligi. Hayotning ma'nosini va unda insonning vazifasi. Egenika va bioetika. Hayotni tark etish bosqichlari. Suvisid, parasuvisid, evtanaziya va uning shakllari, esxatologyaning mohiyati.
		Mavzu: Axiol va qadriyatlар falsafasi (Etika)
		1. Etikaning mohiyati va ahamiyati.
		2. Sharq va G'arb mutafakkirkirli axoliy qarashlari dialektikasi.
		3. Falsafiy funksiyalari. Axoliy qadriyatlар ierarxiyasи. Egenika va bioetikaning axoliy jihatlari.
		6.
		5. Ajraish va uning axoliy kamolotiga salbyi tsin.
		6. Jamiyatning devol'vatsiyasi (kadraniш va qadrsizlanish). Soglon turmush tarzi salomonatik omili.
		Mavzu: Estetika nazariyasi.
		1. Dunyonin estetik idrok qilishning mohiyati.
		2. Falsafada tarixida estetik qarashlar evolyusiyasi.
		3. Estetikaning asosiy yo'nalishlari va kategoriyalari. Estetik did va olamni estetik idrok etishning shaxs kamolotiga tasiri.
		4. Estetikaning zamonyaviy yondashuvlari. Estetika va dizayn. Olamni virtual va vizual estetik idrok etishning faktlari.
		5. San'adagi inqiroz (degumanizatsiya). Tushkinik san'ati va undan chiqish muhorati.
		Mavzu: Global jarayonlar va bargaror taraqqiyot.
		1. Globallashuv, globalistika va barqaror taraqqiyot tushunchalarining mohiyati.
		8.
		2.

"Falsafa" fani sillabusi

№	Dars soatlari hajni
1.	Fan (modul) kodi O'quv yili FAIB204 2022-2023
	Fan (modul) nomi Maiburny
	Fan (modul) turi Ta'llim tili O'zbek/turk
	Kredit 4
	Semestr 3-4
	Ta'llim tili
	Hafaflik dars soati 4
	Falsafa
2.	Fanning mazmuni
	Auditoriya mashg'ulotlari (soat) 60
	Mustaqil ta'llim
	Jami yuklama
	—
	I. Fanning mazmuni
	Fanni o'qitishdan roqqa - talabalarning oly ta'llim tizimida egallagan dunyoviy, falsafiy va diniy bilimlardan qumyoti hayotda maqsadli foydalish malakalarini va tog'ri fikrlash mahoratini o'rnatishidan iborat.
	Fanning vazifalari - falsafiy, ilmiy va diniy bilimlarning tafakkur uslubining o'zarishiga tasiri, tabiyi ilmiy bilimlarning jummoniy ahamiyati, texnika va tekhnologiyalarning inson pragmatik extiyolariga javob sifatidagi evolusiysiasi; milliy qadriyatlarni, madaniyut va ommaviy madaniyatning ozaro aloqasi va farqini; dunyon bilish, haqiqatni anglashda amaliyot va faoliyat uyguligini amanalarorda oila va farzand tarbyasiiga oid g'oyalarning ahamiyati; diniy bilimlarning fanatizm (mutassiblik), dindotlik, shumanizm, terrorizm, farqi; diniy etiopoduning yo'nalishlari; global jaryonlar va barchavor taraqiyot ommalarining ozaro mutanosibligi; ta'llim falsafasi va ularga qurishu karsishlik, dunyoviy bilim va malakalarini yangilanayotgan O'zbekistonning islohotlar jarayonida to'llik namoyon qilish, jummoniy mas'uliyatini his qilishni o'rnatishdan iborat.
	II. Asosiy nazariv qism (Ma'nuzna mashg'ulotlari)
	II.I. Fan takribiga quyidagi mavzular kiradi:
	Maruzna mashg'ulotlar mavzulari
	I-MODUL. FALSAFA
	Mavzu: Falsafaning fan va dunyoparastiga doir mohiyati
	1. Falsafati dunyonin anglash usuli. Falsafaning predmeti, tuzilishi, funktsiyalari, yangi sohalari va o'zgaruvchan xarakteri.
	2. Falsafanining jummoniyadagi roli yoki amaliy ahamiyati.
	3. Falsafanining dunyoparastiga doir ijobiy roli. Dunyoqarash shakllari.
	4. Falsafanining dunyoparastiga doir moxiyat, fan tarakkiyotining asosiy bosqichlari. Falsafa va fanning mutanosibligi, farqi.
	Mavzu: Borliq va rivojanish falsafasi
	1. Falsafa va tabiyi fanlarda borliq tushunchasining mohiyati, borliq va yuqilik dialektikasi. Borliq shakllarning tasnifi.
	2. Falsafa va fizikada substantiya, substrat va materiyating o'zaro aloqasi.
	In ikos nazarivasi va uning shakllari.
	3. Harakat tushunchasining tafsisi, tiplari va shakllari.
	4. Falsafada makon va vaqt dialektikasi. Tabiatning ontologik ma'onasi.

	<p>2. Barqator taraqiyotini ta'minlashda globalлаshuvning ijobji va salbiy yonalishlari. Global jarayonlarning tasnifi. Migratsiya va urbanizatsiya barqatoriik va beqarorlik omili.</p> <p>3. Global jmovatchaik va uning oldini olishda xalqaro hamkorlikning zarurati.</p> <p>4. Sportning global siyosiy xarakteri. Pandemiya - XXI asrning global muammosi.</p> <p>5. Global makonda axborot texnologiyalari, sun'iy intellekt va virtual reallikning mutanosiblig'i. Zamонавий texnikaning insнопарваршави.</p>	
2-MODUL. KORRUPTSIYAGA QARSHIKURASHISH		
	<p>Mazzu: Global korruptsiya ijtimoiy madaniy inqiroz oqibati</p> <p>1. Korruptsiya tushunchasining manosi va uning tarixiy ildizlari. DUNYO bo'yicha korruptsiya holaining tasnifi.</p> <p>2. Korruptsiyaning shakllan va sabablar. Korruptsiyaning ijtimoiy hayotdagi körinishlari.</p> <p>3. Kadrlar korruptsiyasini va uni harтараf etish mehnatzmulari. Ta'lim va fan tizimidagi korruptsiyaning oqibatlari. Huquq tartibot organlari va jamoat taskilotlariдан korruptsiya.</p> <p>4. Xalqaro korruptsiya ijisodiy-siyosiy manfaatlar lo'qinashuvvi oqibati sifatida.</p>	2
Mazzu: Korruptsiyaga qarshi kurashni mexanizmlari		
	<p>1.Dunyo va O'zbekistonda korruptsiyaga qarshi kurashda tizimli yondashuvning zaruriyati.</p> <p>2.Korruptsiyaga qarshi kurash boyicha xalqaro qonunlar va qarorlarning O'zbekistonda ratifikasiya qilishning aharniyati, iqtisodiy-siyosiy va ijtimoiy-huquqiy mexanizmlari.</p> <p>3.Korruptsiya namoyohnom bolishining ijtimoiy sohalari, psixologik jihatltari.</p> <p>4.Korruptsiyaga qarshi kurashning tarixiy an'analarini.</p>	2
3-MODUL. DIN SHUNOSLIK		
	<p>Mazzu: Din madaniyat fenomeni</p> <p>1.Din, dinshunoslik, din falsafasi, teologiya, teosofiya, xudojoylik tushunchalarning mohiyati.</p> <p>2.Qadimgi va milliy dinlarning tasnifi.</p> <p>3.Qur'on va Hadislarda vijdon erkinaligi haqidagi dastlabki goyalar.</p> <p>4.Dunyo mamlakallari va O'zbekistonda vijdon erkinaligi va diniy e'tikod haqidagi qonun qabul qilinishining ijtimoiy madaniy ahamiyati.</p> <p>5.Dunyo va O'zbekistonda diniy ma'nifatni takomillashtirishning yonalishlari.</p> <p>6.Ozbekiston'da yangi diniy tashkilotlar.</p> <p>7.Diniy tolerantlik va pluralizm. Sekulyarizatsiya nazarasi (davlat va din munosabatları) va postsekulyar kontsepsiylarlar</p>	2
Mazzu: Buddiyilik va xristian dini tarixi va falsafasi		
	<p>1.Buddiyilik dinining paydo bo'lishi tarixi, asosiy ta'limotlari, oqimlari va manbalari.</p> <p>2. Hozirgi davrda buddiyilkning rivojlanishi. O'zbekistonda buddaviylik dinining tarixiy ildizlari va hozirgi zamон.</p> <p>3.Xristianlikning paydo bo'lishi, asosiy yonalishlari, ta'limotlari va manbalari.</p> <p>4.Hozirgi davrda xristian dinining rivojlanishi va dunyo davlatlaridagi o'mi. O'zbekistonda xristian dinining rivojlanishi tarixi va hozirgi zamон</p>	2
Mazzu: Islam dini tarixi va falsafasi		
	<p>1. Islam dini paydo bo'lishidagi ijtimoiy sharoit.</p> <p>2. Islam asoslari, oqimlari va yo'nalishlari. Islomning diniy huquqiy muktabari.</p> <p>3. Sovet Ittifoqida islam diniga munosabat.</p>	2

	<p>4. Dunyo va O'zbekistonda islam dinining mavqeji. Qui'on, sura va oyat tushunchalarning mahnisi.</p> <p>5. Hadis tushunchasining mohiyati, turlari va tasnifi. Buyuk hadisshunostlar huyoti va ijodi. O'zbekistonda hadisshunostlik rivojii.</p> <p>6. Lasavvuf tushunchasining mazmun-mohiyati, tarixi va asosiy g'oyalariining tasnifi. Tasavvuf tariqatlari. Tasavvuf va hozirgi zamон.</p>	2
Mazzu: Islam qadriyatlari		
	<p>1.Islomda inson huquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik, adolat va tolerantlik g'oyalari.</p> <p>2. Islomda nikoh va oilaviy munosabatlar. er-xotimning huquq va majburiyatlari, ota-onalarga munosabat va farzand tarbiyasidagi masteuiyat.</p> <p>3.Islomda axloqiy qadriyatlari. do'stilk, o'zaro yordam va sog'lon turnush tarzining targiboti.</p> <p>4. Islomda fan va tallim; madaniyat va san'aga munosabat. Islom arxitekturasi (O'zbekistan arxitektura yodgorliklarning qiyosiy tahlidi asosida).</p> <p>5. Islom dinining jahon isivilizatsiyasi rivojidagi o'mi.</p>	2
Mazzu: Diniy mutasabiblik va dindorflik		
	<p>1.Diniy mutasabiblik (fanatzm)ning paydo bo'lishi, mohiyati, asoslarini va imanhalarini.</p> <p>2. Diniy ekstremizmning tarixiy ildizlari va oqimlari. Diniy fundamentalizmning yo'nalishlari. Kvazidinlar.</p> <p>3. O'zbekistonda diniy ekstremizmning paydo bo'lishi rivojlanish davrlari va unga qarshi kurash vositalari.</p> <p>4. Terrorizm tushunchasi, shakkllari, sabablarini va unga qarshi kurash mechanizmlari. Kibemakon, kiberterrorizm, kiberruzavonlik (cyberbullying), tushunchalarning mohiyati.</p> <p>5. Hozirgi davrda diniy ekstreminizm va terrorizmga qarshi kurashda xalqaro kuchlami birlashtirishining ahamiyati.</p> <p>6. Zamonaviy diniy harakatlari va sektalar faioliyatining yo'nalishlari.</p>	30
JAMI		
III. Amaliy masgh'ułotlar bo'yicha ko'resma va taysiyalar (Seminar masgh'ułotlari)		
Seminar masgh'ułotlar bo'yicha quydagi mavzular taysiya etiladi:		
№	Seminar masgh'ułotlar mavzulari	Dars soatları ha'mi
	I-MODUL.. FAISAFА	
	1. Falsafaning fan va dunyoqarastiga doir mohiyati	2
	2. Borliq va rivojlanish falsafasi	2
	3. Bilish nazariyasi.	2
	4. Mantiq.	2
	5. Jamiyat va inson falsafasi	2
	6. Axloq va qadriyatlardar falsafasi (Etiika)	2
	7. Estetika nazaryasi.	2
	8. Global jayavonlar va barcharor taraqiyot.	2
2-MODUL.. KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASHISH		
	9. Global korruptsiya ijtimoiy madaniy inqiroz oqibati	2
	10. Korruptsiyaga qarshi kurash mehnatzmulari	2
3-MODUL DIN SHUNOSLIK		
	11. Din madaniyat fenomeni	2
	12. Buddiyilik va xristian dini tarixi va falsafasi	2
	13. Islam dini tarixi va falsafasi	2
	14. Islam asoslari, oqimlari va yo'nalishlari. Islomning diniy huquqiy muktabari	2
	15. Sovet Ittifoqida islam diniga munosabat.	2

13.	Islam dini tarixi va falsafasi	2
14.	Islam qadriyatlari	2
15.	Diniy mutabassiblik va dindorlik	2
JAMI	30	
IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar		
Tavsiya ettiladigan mavzular:		
Talabaning mustaqil ta'limi har bir modul bo'yicha pedagogining rahbarligida oraliq o'tkaziladi. Mustaqil ta'lim mavzulari yakuniy baholashning 5-10% tashkil qiladi.		
Nº	MUSTAQIL TA'LIM MAVZULARI	
tr	'Falsafa turnush tarzi va dunyoning anglash usuli' mavzusida insho tayyorlash.	
1.	G'arb mutaaffakkirinining borliq haqidagi ta'limotlari (esse tayyorlash)	
2.	Abu Nasr Farobi va G'azzoliyning falsafasi «ilmiga oid qarashlarini qiyosiy tahlil etish. (Farobiyning "Siyosat falsafasi" va G'azzoliyning "Kamyoi saoda" asarlari asosida).	
3.	Evropa mutaaffakkirari Platon, Boetsiy, R. Dekart, D. Yunning falsafaga oid qarashlarini qiyosiy tahlili.	
4.	Noklassik ontologiyaning yunalishlari va moxiyati buyicha esse tayyorlash (M. Xaydeggerning Bortiq va vaqt asari asosida).	
5.	Aristotel, Forobiy va Kant ontologiyasida kategoriyalar tasnifini qiyosiy tahlil etish va farqlarini aniqlash, esse tayyorlash, krossvord tayyorlash.	
6.	Tabiatshunoslikning falsafiy kontsepsiylari, mavzusida esse tayyorlash (Fizika, kimyo, geologiya, mineralogiya, astronomiya, informatika sohasida).	
7.	O'zbekistondagi kashfiyat va ixtirolat buyicha matlumot bazasini tayyorlash.	
8.	A.Fitrating "Olia asari" da oila kurish taribliari va farzand tarbiyasi, "Raxbari najor" risolasingin "Baxtsiz odamlarning ikki toifasiga" oid qarashlari bo'yicha esse tayyorlash, videorolik tanlovini o'tkazish.	
9.	A.Avalonyning "Madaniyat to'qinilar" maqolasini va E.Tofferring "Uchinchchi to'kin" asarlari qiyosiy tahlil etish.	
10.	Axborotlashgan jamiyat va uning istiqbollari mavzusida esse tayyorlash (A.Toynti, E.Toffler, S.Xantington asarlарining qiyosiy taxlii asosida).	
11.	Global jarayonlar dialektikasi mavzusida tahlili ma'ruba tayyorlash.	
12.	"Globalashuv, globalistika va barqator taraiqiyotning ustuvor yo'naliishlari mavzusida esse (tayyorlash va uning taqdimotini o'tkazish).	
13.	"Dunyoning ilmiy manzarsi va evolyutivisti" mavzusida esse tayyorlash.	
14.	"Dunyoni estetik idrok etishda hadiyy asarlarning ahaniyati" mavzusida esse tayyorlash.	
15.	"Diniy fanatizning asoslari va manbalari" mavzusida esse tayyorlash.	
16.	"Dunyo xalqlari madaniyatidagi umumiylik va farqlari" mavzusida videorolik tayyorlash.	
17.	"Dunyo xalqlari miflari" xacida ma'ruba matni va krossvord tayyorlash.	
18.	"Jozef-Senturiyaning korruptsiyaga oid qarashlari tasnifi" esse tayyorlash.	
19.	J.Rumi "Quyoshda xam dog' bor" deganda nimani nazarda turadi (Ichindagi ichindadur asari asosida axloq tarbiyasiga oid esse tayyorlash);	
20.	J.Rumiyning "Ovchi va lochin" rivoyatining mohiyati va uning tarbiyaviy ahaniyatini tahlili etish (ichindagi ichindadur asari asosida).	

21.	"Zamonaviy axloqiy tarbiyaning yutuqlari va kamchiliklari" mavzusida esse tayyorlash.
22.	"Islam nuri manzifat din" mavzusida esse tayyorlash.
23.	"O'zbekistonda korruptsiyaga qarshi kurash mehanizmlari" mavzusida esse tayyorlash.
24.	Istonda inson xiquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik adolat va tolerantlik mavzusida krossvord tayyorlash.
25.	Korruptsiva tushunchasi va uning oqibatlari mavzusida viktorina o'tkazish, video roliklar tahlili tashkili etish.
	"Qur'on sura va oyadari ma'nosi" mavzusida esse tayyorlash (sura yozilidi va yonida uning hoziri davrida analiyotdagi ifodasi, masalan Qur'onning 96 -" Alaq" (o' qish va ta'lim olishiga da va) surasining mohiyati dunyo va O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga osishirilayotgan isloxotlar misolda ochib beriladi, yoki 8 sura sabtoqat 46 ovatiuning ijtimoiy hayotdagi mohiyati ochib beriladi, sabr bilan bilm epallash lozimligi va h.k.)
	M.Behbudiyning "Padarkush yoxud tarbiyasiz bolaning taqdiri" dramasini o'rganish.
26.	M.Behbudiyning "Yoshlarga murojaat" va "Muxtaram yoshlarga murojaat" maqolalarini tahlil etish va esse tayyorlash.
27.	Tafakkur incitsiyasining amal qilish mehanizmlari mavzusida esse tayyorlash.
28.	M.Behbudiyning "Ona yurtim tabiat" mavzusida videoroliklar tanlovini tashkil etish.
29.	Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referallar tayyorlash va uni taqdimot qilish usiyati etiladi.
3.	V. Ta'lim natijalari / Kashiy kompetensiyalarini Talaba «Falsafa» fanini o'zlashtirish jarayonida quyidagilarni bo'yicha nazariv bilincha egaga bo'lishi kerak:
	- Falsafiy tafakkur xususiyati va qonuniyatlari, ularning jamiyat taraiqiyotiga ta'siri, manbiqiy, etik, estetik hamda diniy tolerantlik madaniyatining inson hayot tarzi va madaniyatini takomillashtirishdagagi roli va shahmiyati, Sharq va G'arb falsafasining yetakchi g'oyatari, ilmiy va ma'naviy merosi, dunyoning yagonaligi qonuniyati va unda ko'not hamda ieson borlig'ning aloqadorligi, kashiy faoliyatida falsafanining metodologik ahamiyati, dinimiylik muvozanati, global jarayonlarda analitik va sintetik, manbiqiy tafakkurning roli, korrupsiyaning jamiyat rivoji uchun katta tabdid ekanligi, O'zbekistonda olib borilayotgan keng ko'lamlari islohotlarning mohiyati haqidagi tasavvurga ega bo'lishi;
	- fanning predmeti, razarriy-metodologik asoslari, manbalari va uning jamiyat taraiqiyotida turagan o'mi. Qadimgi va O'rta astlar Sharq va G'arb falsafasi, Yangi va Eng yangi davr falsafasining xususiyatlari, ta'limot va g'oyatlarini,
	- tabiat va jamiyatda yuz berayoqigan jarayonlarning falsafiy qonuniyatlari, tafakkur va borlik, substantiya va materiya muammosi, makon va vaqt, tabiat, jamiyat va iqitsodiyot falsasasi, energiya, inson borlig'i;
	- falsa metod, qonun va kategoriyalari, rivojlanish va taraqqiyot falsafasi, haqiqatni anglashda nazarini va amaliyot birligi, bilish metodologiyasi va ularning o'ziga xosligi;
	- falsafiy tafakkur xususiyati va qonuniyatlari, ularning jamiyat taraiqiyotiga ta'siri, manbiqiy, etik, estetik hamda diniy tolerantlik madaniyatining inson hayot tarzi va madaniyatini takomillashtirishdagagi roli va shahmiyati haqidagi tasavvurga ega bo'lishi kerak.
	Quyidagilarni bo'yicha amaliy ko'nikmalar ortitishish zarur:
	- falsafani o'rganish, orqali jamiyat hayotidagi ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy-ma'naviy jarayonlar mobiyatini tushunish, ularga falsafiy, izmi tafakkur nuqtasi nazaridan baho berish;
	- jamiyat taraiqiyotiga oid axborotlarni to'plash, saqlazh va ulardan foydalanan, manbiqiy tabii, o'zning kashiy faoliyutinga oid ma'lumotlarni analitik va sinetik hamda kreativ fikrlash asosida qabul qilish;
	- yangi bilimlarni mustaqil qurdlar qabul qilish;
	- yoki bilimlarni mustaqil o'zlashtirish va o'z mehnatini ilmiylik va bunnodkorlik asosida izimli tashkili qilish.

	- fikr va qarashlarini og'zaki va yozma ravishda adabiy til qoidalarini usosida konstruktiv, manтиқи ифодалаш <i>ko'nikmalariga ega bo'tishi kerak</i> .													
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <p>Yo'nalişning o'ziga xos xususiyatlari dasturni interfaol usullardan o'zlashtirishni taqazoqladi. Bunda asosiy e'tibor auditoriya mashg'ulotlarida va mustaqil tayyorgartikda o'zlashtiriladigan churqishshiriladigan nazariy bilimlarga hamda ob ektriv jarayonlar va hoidisalarga nishbaten dunyoqorashni shakllantirishda ma'nuz bilan mashg'ulotlari katta o'rinni ajarilaridagi.</p> <p>Dastur materiallarini o'zlashtirish to'xti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muammoli mavzular bo'yicha; - mustaqil o'zlashtirishi murakkab bo'lgan bo'yimlar bo'yicha; - ta'lim oluvchilaruda alohida qiziqish uyg'otuvchi bo'lmilar bo'yicha; - ma'ruzalarini interfaol usulda o'qitish yo'lli bilan; -mustaqil ta'lim olish va ishlash, kollektivumilar va munozaralar jarayonida o'zlashtiriladigan bilimlar bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish yo'lli bilan amalga oshirishni nazarda turadi. <p>Mustaqil tayyorgartik jarayonida talaba adaptivodat, internet materiallari va me'yoriy hujjatlar bilan ishlashini udalashni namoyon qilishi auditoriya mashg'ulotlari paytda qabul qilingan ma'lumotlarni mushohada qilish va mustaqil ijodiy qaronlar qanul qila olish qobiliyatlarini ko'rsatishi zarur.</p> <p>Fanni o'zlashtirishda masofadan o'qitish (modul, hemis platformasi), darslik, o'quv qo'llanmalar va ma'ruzalar matnlarining elektron versiyalari, ma'ruzalar o'qish, video-audio mashg'ulotlar va elektron resurslar (Internet tarmog'i orqali) dan foydalaniлади.</p> <p>Dastur talabalar bilimini reiting-nazoratidan foydalananidan o'quv jarayonini tushkil qilishning credit-modul tizimi tamoyillari asosida amalga oshadi.</p>	<p>5 "a'lo".</p> <p>Baholash Mezonlari</p> <p>5 "a'lo".</p> <p>1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konseptlarida mavzuni to'liq oshib berish:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mavzu bo'yicha yangi manbalardan (internet, xorijiy adaptiy manbalardan olyotan foydalangan bo'lishi); - mavzu bo'yicha amaliy ko'nikma to'liq yontiliganligi; - grafikli organayzerlar va prezentsatsiyalar bo'yicha mustaqil mushohada yuritishi; - aniq tasavvurga ega bo'lishi. <p>2. Mashg'ulota talabaning nazariy bilimini baholash:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talaba mashg'ulot mavzusi bo'yicha talabaning javobi to'liq, turli manbalardan olyotan qo'shimcha ma'lumotlarga boy, bilmajri dastur doirasidan chiqadi. Dasturda tavyiza etilgan asosiy adaptiyolarni to'liq o'zlashtirgan va qo'shimcha adaptiviyotlar bilan tanishi. - mavzu bo'yicha savollarga javob berishda ijodiy fikrattydi, aniq javob beradi va javobini manitqan asoslaydi. - talaba nevvuz muhokamasi, munozaralarda faol qatnashadi. O'z fikrini himoya qila biladi. Interaktiv o'yinlarda faol va ijodiy qatnashadi. <p>3. Test topshirig'ni baholash: “a'lo” baho uzhun talaba test topshiriqlarini 86-100%ga echadi;</p> <p>4. Vaziyatli masalanli echishni baholash:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talaba mashg'ulotda berilgan vaziyati masalanli o'z vacidida, sifati bajaradi. Vaziyatli masulanlari echishda ijodiy fikrattydi, aniq javob beradi va javobini manitqan asoslaydi. - talaba vaziyatli masalanli muhokamasi, munozaralarda faol qatnashadi, o'z fikrim himoya qila biladi va ijodiy qatnashadi – tulaba taqdirm etilgan o'quv masalarinin echish yo'llarini izlaysi, turli materiallarni biladi va ayub beradi hamda tasavvurga ega bo'ladи. <p>4 "yaxshi" baho uchun.</p> <p>1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konseptki quyidagi larda javob berishi lozin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mavzu bo'yicha yangi manbalardan (internet va b.) foydalangan holda vaziyatli yuritish. - grafikli organayzerlar va prezentsatsiyalar bo'yicha mustaqil mushohada yuritishi; - mavzu bo'yicha mustaqil mushohada yuritish; - mavzu mo'niyatini tushuntirib beradi olish. <p>2. Mashg'ulota talabaning nazariy bilimini baholash:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talaba o'rganilayog'an mavzularni aloqadortigini bilish hamda materialini taysilay olish ko'nikmasiga ega bo'lishi bilan birlashtirish, berilgan savollarni bi-birlashtirib aloqadortigini oshib bergen holda javob beradi, o'gan tilayog'an nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lay oladi va mustaqil mushohada qila oladi; - bilim va ko'nikmalar mazmunini tadbiq qila olish mahorati, yozib olish olaadi; - talaba maslig' uletorlarga tayyorlangan, dasturiy materialarni biladi, mo'niyatini tushundidi va tasavvurga ega. <p>3. Test topshirig'ni baholash uchun talaba test topshiriqlarini 71-85%ga echadi;</p> <p>4. Vaziyatli masalanli echishni baholash:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talaba mashg'ulotda benligan vaziyati masalanli o'z vaqudiy bajaradi. - vaziyatli masalanlarni echishda ijodiy fikrattydi, aniq javob beradi. - talaba vaziyatli masalanli muhokamasi, munozaralarda qatnashadi, tuluba taqdirm etilgan o'quv masalanlari sechish yo'llarini izlaysi, turli materiallarni 												
5.	<p>Joriy, oraliq nazorat shaklida rida berigan vazifa va topshiriqlari bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma yoki test shaklida ishlai muvaffaqiyatli topshirish.</p> <p>FAN BO'YICHA TALABALAR BILMINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISH MEZONLARI.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Baholash Usullari</th> <th>TEZKOR TESTLAR,</th> <th>YOZMA</th> <th>ISH,</th> <th>OG'ZAKI</th> <th>SO'ROV,</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>PREZENTATSIVALAR</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Baholash Usullari	TEZKOR TESTLAR,	YOZMA	ISH,	OG'ZAKI	SO'ROV,		PREZENTATSIVALAR					<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shaklida rida berigan vazifa va topshiriqlari bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma yoki test shaklida ishlai muvaffaqiyatli topshirish.</p>
Baholash Usullari	TEZKOR TESTLAR,	YOZMA	ISH,	OG'ZAKI	SO'ROV,									
	PREZENTATSIVALAR													

Baholash turlari	Maksimal ball	O'tkazish vaqt
Joriy nazorat	5	
Amaiyl mashg'ulotlarga tayyorligi, to'laqoni ishtiroi va to'g'ri javob beriganligi, Mustaqil ta lim topshiriglarini o'z vaqtida va sifatli bajarganlishi.	5	Semestr davomida
Oraliq nazorat	5	
Yakuniy nazorat	5	Semestr oxirida

V. Tahlabalarning fan bo'yicha o'zashilingan ballari quyidagi jadval asosida kredit ballariga va harflar tizimiga o'giriladi

Ball	ECTS baho	ECTS baho
86-100	A	ECTS ni ng ta'rifi
81-85	B	5
71-80	C	A'llo Yaxshi
60-70	D	4
55-59	E	Qoniqartli
31-54	FX	3
0-30	F	Qoniqarsiz

6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar
1. Davronov Z., Shermuhamedova N., Qohharova M., Nurmatova M., Husanov V., Sultonova A. Falsafa -Toshkent: TMU, 2019.
2. Shermuhamedova N. Falsafa. 2-masnif Toshkent: "Idris Abdurauif Nashr", 2020. 667-b.
3. Jalilov B. Dinstonoslik -Toshkent: 2019.
4. Mashamirova G. Dinstonoslik Toshkent: "Navro'z" 2020.
5. Manapjonova G. Penitencenie. -Toshkent: 2020.
6. Chumakov J. Filosofiya. Uzbebik 2-ndidanje.-Moskva-JINFPA-M: 2018.
7. Ochiilova G.A., Otonov B.N. Ijtimoiy falsafa. O'quv qo'llanma T.: 2020.
8. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimiz mard va oljanob xalqimiz, bilan birga quramiz. - Toshkent: "O'zbekistan", 2017. - 488 b.
9. Jaspers. The origin and goal of history. New Haven and London. Yale University Press. 1965. P - 77. (P - 19).
10. K. S.Guttenplan. J.Horrsby, C. Janaway. Reading philosophy. Blackwell Publishers Ltd. UK. 2003. P - 341.
11. A. Azamov. Vvedenie v Xalqisovedenie. Kazan: 2011.
12. A. Firat. Tanlangan asrlar. -Toshkent: Ma'naviyat, 2010. -301 b.
13. Abu Xenid G'uzzoliy. Kimyo siyodit /ikki dunyo saodaiga etuvchi bilim. - Samarcand: Imom Buxoriy yalqaro markazi, 2019.
14. Il'yaev I.B. Ursul A.D. Obrazovanie, общество, градостроение. -Москва: Изд-во МГУ, 2016.
15. Кармин А.С., Новикова Е.С. Культурология. Кисв, Ханъков-Минек 2003.
16. Qurbonova L. Falsufiy. Kimyo siyodit/ 2-ndidanje. -Toshkent: UZMU, 2019.
17. Jloece A. Ф. Бирне-Ниц-Космос. -Москва: Мисч, 1993.
18. Otamurodov S. Globalplastuv: millati astash masbulyatlari. -Toshkent: O'zbekiston, 2018.
19. Рудутин А.А. Естетика. Москва: Изд-во Наука, 2003.
20. Rumiy J. Eg'l majlis. -Toshkent: Yangi asr aviodi, 2019.
21. Rumiy J. Masnaviy 40 rivoyatiga shax -Toshkent: Navruz, 2019.
22. Sayid Musxammad Xolimov. Islam ta lassikun tarusi. -Toshkent: Minxoi, 2003.

<p>biladi va ayrib berla oladi hamda tasavvurga ega bo'ladи, bir tipdagи masalalarni etcha olish, yozib olish va eslab qolish faoliyatini amalga osdiradi lozim:</p>
<p>-mavzu bo'yicha ma'rzu materiallарidan prezentiysi va organizyerlар kam:</p>
<p>-manbalardan foydalannagan,</p>
<p>-berilgan uy vazifasi mavzusi bo'yicha tasavvuga ega emas, vazifa bajarilmagan.</p>
<p>2. Mashg'ulotda talabaning nazariy bilimini baholash:</p>
<p>-dastur doirasida to'lik fikrlary olmaydi, moxiyatini tushunadi, lekin to'liq og'zaki yoki yozma javob bermaydi.</p>
<p>- mavzu bo'yicha savollarga javob berishda xatoqliklarga yo'l qo'yadi, aniq javob berolmaydi va javobini manitigan asoslay olmaydi.</p>
<p>3. Test topshirig'ni baholash uchun talaba test topshirilqlarini 55-70%ga echadi:</p>
<p>4. Vaziyatlari masalani echişini baholash:</p>
<p>- talaba mashg'ulotda berilgan vaziyatlari masalani bajaradi, lekin javobini manitigan asoslay olmaydi. Vaziyatlari masalalarni echishda ba'zi noaniqliklarga yo'l qo'yadi.</p>
<p>- talaba vaziyatlari masalani muhokamasi, munozaralarda to'liq qatnashmaydi, talaba taqdirm etilgan ö'quv masalalarini echiş y'ol'larini izaydi, turli materiallarni biladi va aylib berishda qiynaladi, bir tipdagи masalalarni etcha oladi, lekin to'liq og'zaki yoki yozma javob bermaydi.</p>
<p>2 "qoniqarsiz" baho uchun.</p>
<p>1. Mashg'ulot mavzusini bo'yicha konsepti quyidagi larda javob berishi lozim:</p>
<p>- mavzu bo'yicha konsepti va uy vazifalarini tayorlab kelmag'an talabalarga beriladi.</p>
<p>2. Mashg'ulotda talabaning nazariy bilimini baholash:</p>
<p>- talaba bo'yicha aniq tasavvurga ega emas, og'zaki yoki yozma javob bera olmaydi.</p>
<p>3. Test topshirig'ni baholash uchun talaba test topshirilqlarini 54%-egacha echadi.</p>
<p>4. Vaziyatlari masalani echişini baholash:</p>
<p>- talaba vaziyatlari masalani muhokamasi, munozaralarda umuman qatnashmaydi, bir tipdagи masalalarini echolmaysdi.</p>
<p>- masalalarning mohiyatini tushunmaysdi, og'zaki yoki yozma javob bermaydi.</p>